

بہ نام خدا

**دستورالعمل فنی شیوہ محاسبہ تاثیر عوامل مدیریتی و
قہریہ موثر در تولید مراکز تکثیر ماهیان گرمابی**

مؤلفین:

دکتر ہمایون حسین زادہ صحافی

دکتر منصور شریفیان

دکتر حسین علی عبدالحی

سرشناسه	: حسین زاده صحافی، همایون، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: دستورالعمل فنی شیوه محاسبه تاثیر عوامل مدیریتی و قهریه موثر در تولید مراکز تکثیر ماهیان گرمابی / مولفین همایون حسین زاده، منصور شریفیان، حسین علی عبدالحی.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۵۳ ص.: مصور (رنگی)، جدول (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۱-۲۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: ماهی های گرمابی -- پرورش و تکثیر
موضوع	: Warmwater fishes – Culture :
موضوع	: ماهی های گرمابی -- ایران -- پرورش و تکثیر
موضوع	: Warmwater fishes – Iran – Culture.
شناسه افزوده	: شریفیان، منصور، ۱۳۴۲ -
شناسه افزوده	: عبدالحی، حسین علی، ۱۳۴۱ -
شناسه افزوده	: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷: ۱۶۷/م SH
رده بندی دیویی	: ۶۳۹/۳۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۹۶۰۵۶

نام کتاب: دستورالعمل فنی شیوه محاسبه تاثیر عوامل مدیریتی و قهریه موثر در تولید مراکز تکثیر ماهیان گرمابی

مؤلفین: دکتر همایون حسین زاده صحافی، دکتر منصور شریفیان، دکتر حسین علی عبدالحی

ویراستار ادبی: گل اندام آل علی

شمارگان: ۶۰۰ نسخه

چاپ اول: سال ۱۳۹۷

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

ناظر چاپ: مدیریت اطلاعات و ارتباطات علمی

(نشانی: میدان هفت تیر، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان مشاهیر، نبش خیابان غفاری،

پلاک ۵، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، تلفن ۸۸۳۸۱۰۶۸ - www.ifro.ir)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۱-۲۶-۶ (ISBN : 978-600-8451-26-6)

قیمت: ۱۱۸۰۰۰ ریال

حق چاپ برای موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور محفوظ است.

پیشگفتار

امروزه عوامل بسیاری در امر بیمه آبریزان پرورشی دخیل هستند که به رغم وجود ساختار بیمه در کشور نیازمند توجه به جنبه‌های مختلف این عوامل همچنان محسوس است. این طرح با هدف مطالعه امکان‌پذیری بیمه مراکز تکثیر ماهیان گرم آبی در کشور اجرا گردید. در این بررسی، پرسشنامه‌هایی برای ۹ مرکز تکثیر در استان‌های گیلان، مازندران و خوزستان ارسال و تجزیه و تحلیل گردید. نتایج در قالب ۴ محور ارزیابی ریسک در امور مدیریتی و غیر مدیریتی، بررسی و بازنگری فرم‌های بیمه‌گری و تعیین خسارت و بازنگری آیین‌نامه بیمه و در نهایت ارائه راهنمای علائم ممیزه صورت پذیرفت. نتایج در قالب جداول و ضرایب ارائه شده است. در اجراء این طرح جمع‌کنیری از همکاران مشارکت داشته‌اند که فرصت را مغتنم شمرده و از آنها تشکر و قدردانی می‌گردد. در عین حال از اساتید بزرگواری چون آقایان دکتر محمد پورکاظمی، دکتر عباسعلی مطلبی (ریاست وقت)، دکتر مصطفی شریف‌روحانی، دکتر عباس متین‌فر، دکتر مهدی یوسفیان و دکتر شاپور کاکولکی برای همکاری در تدوین این کتاب سپاسگذاری می‌نمایم.

محسن حسین زاده صحافی

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

فهرست مندرجات

پیشگفتار

مقدمه ۱

فصل ۱: محاسبه عوامل مدیریتی و قهری در خسارت مراکز تکثیر ماهیان گرمابی ۳

۱-۱- محاسبه عوامل مدیریتی ۳

۱-۲- محاسبه عوامل قهریه ۸

فصل ۲: اقدامات ضروری در مواجهه با بروز تلفات ماهیان مراکز تکثیر ماهیان

گرم آبی ۱۰

۲-۱- عوامل عمده در تلفات ماهیان در سیستم های پرورشی ماهیان گرم آبی ۱۳

۲-۱-۱- سموم و آفتکش ها ۱۳

۲-۱-۲- علائم تلفات ناشی از آفتکش ها ۱۴

۲-۱-۳- کمبود اکسیژن محلول آب ۱۷

۲-۱-۴- تغییرات pH ۲۳

۲-۱-۵- بارندگی و ورود مواد آلی ۲۴

۲-۱-۶- افزایش بی‌رویه گیاهان و جلبک ها ۲۴

۲-۱-۷- تلفات ناشی از لایه بندی و افزایش دمای آب در استخر ۲۷

۲-۱-۸- تلفات ناشی از سولفید هیدروژن ۲۸

۲-۱-۹- تلفات ناشی از باکتری ها و انگل ها ۲۸

۲-۲- الگوهای تلفات ۳۰

۲-۳- فلوجارت تشخیص اولیه تلفات در ماهیان گرم آبی ۳۴

۲-۴- نمونه برداری، نگهداری و انتقال نمونه ها ۳۸

۲-۴-۱- ماهی زنده ۳۹

۴۰	 ۲-۴-۲- نمونه برداری و انتقال نمونه های آب
۴۱	 ۳-۴-۲- روش ارسال نمونه های مسمومیت
۴۴-۲-۴-۲	اطلاعات مورد نیاز همراه نمونه های انتقالی ماهی و آب جهت
۴۳	 آزمایش های عفونی و مسمومیت
۴۵	 پیوست
۴۸	 منابع

www.ketab.ir

مقدمه

بیمه محصولات کشاورزی به عنوان یکی از راهکارهای نوین برای مقابله با خطرات فعالیت‌های کشاورزی و در نتیجه کاهش نوسانات درآمدی کشاورزان مورد توجه و تاکید قرار گرفته است. در ایران پس از تصویب قانون بیمه محصولات کشاورزی در سال ۱۳۶۳، صندوق بیمه محصولات کشاورزی با هدف بیمه انواع محصولات کشاورزی و دامی، به عنوان وسیله‌ای برای دستیابی به هدف‌ها و سیاست‌های بخش کشاورزی، در بانک کشاورزی تشکیل شده و شروع به فعالیت کرده است.

در سال‌های اخیر، رونق بخش‌های مرتبط با تغییر اقلیم نظیر خشکسالی و کمبود آب، نوسانات جوی و ناپایداری دما در برخی مناطق، در کنار پدیده ریز گرد ها و سیل دهها برابر شده که به طور متوسط سالانه میلیارد دلار خسارت به سامانه های تولید ایزبان وارد و هر ساله رو به افزایش است. سرعت رشد تولید ماهیان گرم‌آبی نیز در سنوات گذشته روند صعودی داشته است، بطوریکه امروزه تولید قریب به ۳۰۰ هزار تن از انواع ماهیان گرم‌آبی را در کشور شاهد هستیم. این در حالی است که مخاطرات بسیاری، تکثیر کنندگان ماهی را تهدید کرده که معمولاً آثار تخریبی جبران‌ناپذیری بر تولید بچه ماهی تحمیل می‌کند. در حال، عدم توجه به برخی از عوامل مدیریتی در مراکز تکثیر که سبب بروز تلفات می‌شوند، مانع از اجرای نظام تصمیم‌گیری صحیح برای محاسبه خسارت می‌گردد. لذا، در این طرح به تفکیک عوامل مدیریتی و غیر مدیریتی و تأثیر عوامل قهریه و ضرایب مربوطه برای محاسبه خسارت احتمالی مراکز تکثیر پرداخته شده است. جایگاه بیمه ماهیان گرم‌آبی در اقتصاد کشاورزی و اقتصاد ملی دارای اهمیت می‌باشد. برخی ویژگی‌های مهم در بیمه مراکز تکثیر ماهیان گرم‌آبی کشور عبارتند از:

- ایجاد امنیت تولید و سرمایه‌گذاری در تولید بچه ماهیان گرم‌آبی
- بالا بردن توان محاسباتی و برنامه‌ریزی برای تکثیر کنندگان جهت جلوگیری از نوسانات درآمدی و اعمال مدیریت ریسک

- تفکیک مدیریت های صحیح و ناصحیح از طریق اعلام حق بیمه ها و غرامات تفکیک شده
- نظارت مستمر کارشناسان بیمه بر نحوه تولید و تشویق مراکز تکثیر ماهیان گرم آبی برای استفاده از شیوه های صحیح مدیریتی و رعایت موازین و مقررات فنی و بهداشتی
- کنترل بیماری ها از طریق اطلاع بموقع در مراکز تکثیر
- نقش بیمه به عنوان رهیافتی جهت از بین بردن آسیب پذیری مراکز تکثیر
- - تأمین امنیت سرمایه گذاری خصوصی توسط عملیات بیمه گری در زیر بخش شیلات، زیرا افزایش ریزان ریسک و خطرپذیری موجب کاهش سرمایه گذاری می گردد.
- این طرح با حمایت بی به کشاورزی و در قالب قرارداد با موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور به اجرا درآمد است که بدینوسیله از تمامی دست اندرکاران، متخصصین و کارشناسانی که در ستاد موسسه، مراکز، مرتبط همکاران شیلات و صندوق بیمه کشاورزی که نام ایشان به تفصیل در گزارش ها لحاظ گردید، تشکر و قدردانی می نمایم.

همایون حسین زاده صحافی

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور